

Dự thảo Luật Thương mại điện tử: Nền móng cho sự phát triển an toàn, minh bạch, bền vững

17:06 12/11/2025

Các chuyên gia nhận định, dự thảo Luật Thương mại điện tử gồm 7 chương, 48 điều được xây dựng và trình Quốc hội, sẽ hình thành nên một hành lang pháp lý đầy đủ. Đồng thời, tạo nền móng cho thương mại điện tử phát triển an toàn, minh bạch và bền vững trong giai đoạn tới...

Định danh người bán - “lá chắn” bảo vệ người tiêu dùng

Báo cáo “The Next Leap for E-Commerce in Southeast Asia” của Blackbox Research công bố (tháng 10/2025) cho thấy, Việt Nam hiện dẫn đầu Đông Nam Á về tốc độ tăng trưởng thương mại điện tử (TMĐT). Kết quả này phản ánh tinh thần khởi nghiệp năng động, năng lực logistics ngày càng hoàn thiện và khả năng thích ứng linh hoạt của doanh nghiệp trong môi trường số.

Tuy nhiên, bên cạnh sự phát triển thần tốc, hoạt động của MĐT cũng tồn tại nhiều “lỗ hổng”, hệ lụy. Cụ thể như, một bộ phận lớn người bán hoạt động dựa trên tài khoản ẩn danh, không công khai tên thật, địa chỉ hay mã số thuế... Điều này đã dẫn đến hàng loạt vấn đề như: Buôn bán hàng giả, hàng nhái, trốn thuế, lừa đảo thanh toán, đặc biệt là lợi dụng livestream để quảng cáo sai sự thật.

Dự thảo Luật TMĐT đang được trình Quốc hội đề xuất: Yêu cầu định danh cá nhân người bán và người livestream bán hàng. Trong đó, người bán trong nước phải xác thực qua VNeID và mọi giao dịch phải sử dụng tài khoản thanh toán chính chủ. Ảnh: KT

Đơn cử, Ủy ban Cảnh tranh Quốc gia cho biết, trong 9 tháng năm 2025, cơ quan này đã tiếp nhận nhận 144 đơn phản ánh về hành vi gian lận trong TMĐT.

Tương tự, theo thống kê của Bộ Công Thương, số vụ vi phạm TMĐT bị xử lý tăng 2,4 lần chỉ trong một năm; khoảng 30.000 cá nhân kinh doanh trực tuyến có dấu hiệu né thuế hoặc kê khai không đúng.

Ông Nguyễn Hữu Tuấn, Giám đốc Trung tâm Phát triển TMĐT và Công nghệ số (Bộ Công Thương) cho biết, cùng với tốc độ tăng trưởng nhanh, các hình thức lừa đảo trên môi trường số ngày càng tinh vi hơn, từ giả mạo thương hiệu đến sử dụng deepfake để chiếm đoạt tài sản. Niềm tin là nền tảng để TMĐT phát triển, mà niềm tin chỉ có được khi danh tính được minh bạch.

Liên quan đến những vấn đề nêu trên, tại Dự thảo Luật TMĐT đang được trình Quốc hội đề xuất: Yêu cầu định danh người bán thông qua ứng dụng VNeID đối với người bán trong nước; người bán nước ngoài phải cung cấp tài liệu pháp lý hợp lệ và tất cả giao dịch phải sử dụng tài khoản thanh toán chính chủ. Điều này không chỉ giúp minh bạch dòng tiền, mà còn tăng trách nhiệm pháp lý của người bán đối với hàng hóa và nội dung quảng bá.

Các chuyên gia nhận định, đây là “bước tiến lớn trong quản lý TMĐT thời kỳ số hóa”. Cụ thể, Đại biểu Phạm Văn Hòa (Đoàn đại biểu Quốc hội tỉnh Đồng Tháp) cho biết: Việc xây dựng dự thảo Luật TMĐT là rất cần thiết và cấp bách, nhằm thể chế hóa đầy đủ chủ trương của Đảng; đáp ứng yêu cầu quản lý trong thời đại số.

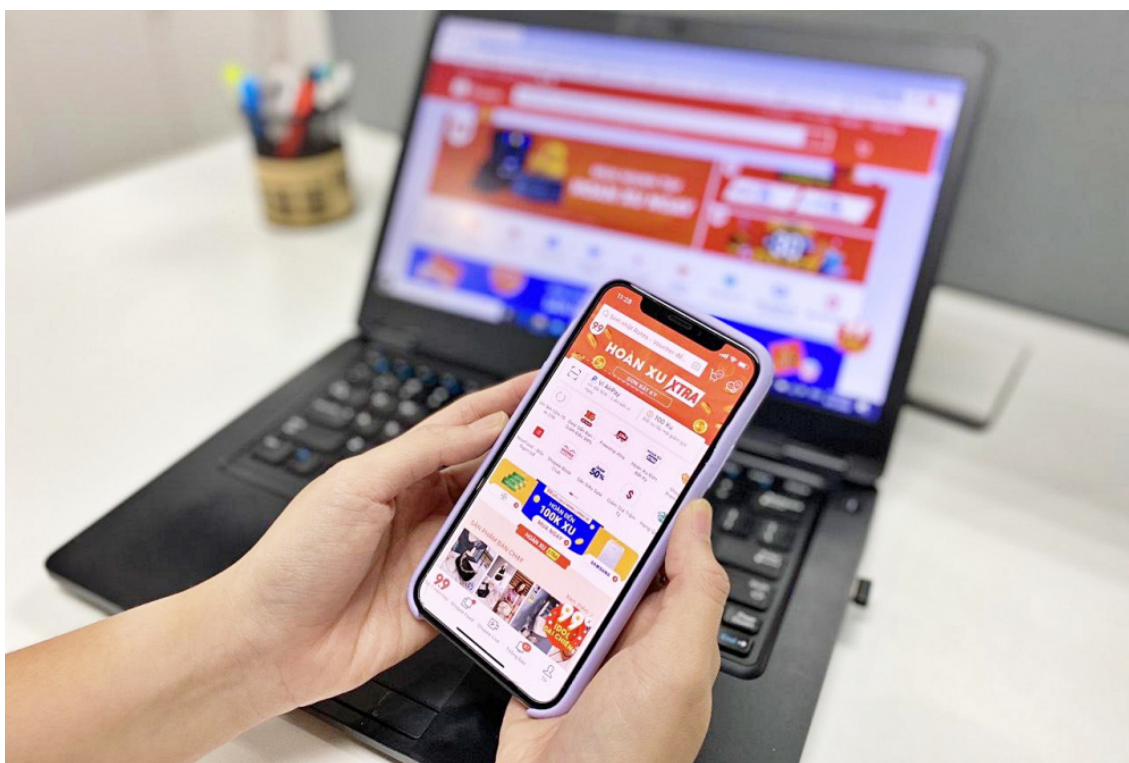
Luật khi đi vào thực tiễn sẽ tạo khung pháp lý thống nhất, giúp Nhà nước quản lý hiệu quả hơn các hoạt động thương mại trên môi trường mạng, bảo vệ người tiêu dùng, bảo đảm cạnh tranh lành mạnh, chống gian lận thương mại, bảo vệ dữ liệu cá nhân và thúc đẩy phát triển kinh tế số bền vững...

Cần bảo đảm an toàn thông tin dữ liệu

Liên quan đến dự thảo Luật TMĐT đang được trình Quốc hội đề xuất: Yêu cầu định danh người bán thông qua ứng dụng VNeID đối với người bán trong nước; người bán nước ngoài phải cung cấp tài liệu pháp lý hợp lệ và tất cả giao dịch phải sử dụng tài khoản thanh toán chính chủ, đại diện Shopee tại Việt Nam cho biết, đơn vị này đã hoàn tất xác thực 81% người bán thông qua căn cước công dân gắn chip, đặt mục tiêu đạt 100% trong thời gian ngắn.

Đại diện Shopee nhấn mạnh: “Định danh không chỉ là yêu cầu pháp lý, mà là yếu tố then chốt để xây dựng môi trường TMĐT bền vững”.

Tương tự, TikTok Shop và Lazada cũng đang triển khai hệ thống đối soát dữ liệu người bán theo định kỳ...

Theo các chuyên gia, việc kết nối VNeID với các sàn TMĐT cần tuân thủ nghiêm các nguyên tắc về quyền riêng tư. Ảnh: KT

Theo nhận định của các chuyên gia, bên cạnh sự minh bạch trong việc định danh, thì việc bảo mật dữ liệu cũng là một bài toán cần có lời giải.

Theo ông Vũ Ngọc Sơn, Trưởng Ban Nghiên cứu An ninh mạng quốc gia, việc kết nối VNeID với các sàn TMĐT cần tuân thủ nghiêm các nguyên tắc về quyền riêng tư, như: dữ liệu chỉ được sử dụng đúng mục đích xác thực, không lưu trữ tràn lan, không chia sẻ cho bên thứ ba nếu không có sự đồng thuận của người dùng. Cơ chế giám sát và xử lý rò rỉ dữ liệu phải rõ ràng, minh bạch, có hệ thống cảnh báo sớm và trách nhiệm bồi thường rõ ràng.

Tương tự, PGS.TS Ngô Trí Long cũng cho rằng: Định danh không chỉ là biện pháp giám sát, mà còn là giải pháp bảo vệ doanh nghiệp kinh doanh chân chính khỏi tình trạng cạnh tranh không lành mạnh. Tuy nhiên, cần lưu ý, cần có chính sách hỗ trợ phù hợp để người bán nhỏ lẻ, tiểu thương, hộ kinh doanh cá thể không gặp khó khăn khi thực hiện định danh và khai báo thuế. “Minh bạch không được trở thành rào cản gia nhập thị trường”, PGS.TS Ngô Trí Long nêu quan điểm.

Tuấn Ngọc